
CRVENA VRATA

MIHAJLO SPASOJEVIĆ

Tamo svi veruju da postoji *Devojka*, baš tako kažu – ne žena, ili sestra, majka, dama – Devojka, koja živi iza Crvenih vrata. Čak su i mene naterali da poverujem, ako to ima ikakvog smisla, jer ja sam sušta suprotnost verovanju, šta god to značilo. Gledajte na to ovako: neki ljudi veruju, neki ne, ali ja i vera, to vam je kao svetlo i tama, crveno-belo i crno-belo, stvari koje ne mogu da postoje zajedno. Pa vi vidite!

Ali, čoveče, trebalo je da čujete kako su oni pričali o njoj: *que Linda, que bonita*, pa ovo, pa ono... Ja baš i ne govorim španski, pa mnogo toga nisam razumeo, ali način na koji su pričali, njihova strast, njihova energija, njihova vera – to je bilo zaludujuće! Poseli su me na neki kamen, preko puta Vrata, i onda bi dolazili pred mene, jedan po jedan, sa svojim pričama, igrama, sa svim što su imali, kao u nekom pozorištu. Najsmušnije od svega je to što oni nisu razumeli mene, ja nisam razumeo njih, ali bismo svejedno nastavljali da pričamo jedni drugima, i šou bi trajao.

I tako sam ja odlučio da ipak ostanem i uradim šta je trebalo da uradim, da završim taj poslic iz *čuvnih Crvenih vrata*.

Iz celog tog haosa svega i svačega shvatio sam da niko od njih nikada nije kročio tamo, iza Vrata; bilo je to nekakvo sveto mesto, začarano i zabranjeno za njih, obične seljane, na koje oni nikako nisu smeli da kroče. Nisu imali pojma šta bi tamo mogli da pronađu, kakvo skriveno blago sa svim iskušenjima koje takvo otkriće nosi, ili ko zna kakvo zastrašujuće iznenađenje.

Jedino u šta su bili sigurni bila je *Ona*. Koju, naravno, niko nikada nije video. Ono što su oni imali bio je samo san o Njoj, predanje nasleđeno od rodi-

telja, koje je možda neko davno doneo u selo, zajedno sa prašinom na cipelama. I priča nije bila pričanje, već pesma i igra, pokazivali su mi neke dronjke za koje su mi se kleli da su ih pokidali sa njenih haljina u *ona dobra, stara vremena*, kada je sve bilo, oh, toliko bolje. Ili bi mi doveli neke starce, mora da im je bilo oko 200 godina, sa strašnim, smrdljivim ranama po celom telu, kao *žive dokaze Njenog* postojanja.

Jednog dana su mi doneli čak i televizor i puštali mi jednu od onih TV novela. U seriji je bila nekakva devojka, očigledno drugačija od svih ostalih, crvenokosa i visoka. Siroti momci su se bukvalno ubijali međusobno e da bi došli do nje, ali je ona sve ignorisala. I svaki put kada bi se ona pojavila na ekranu, seljani bi počeli da viču, svi uglas, *que bonita muchacha*, te ovo te ono, sve unoseći mi se u lice, saplićući se jedni preko drugih i pokazujući na Vrata. U nekom momentu se televizor zapalio i čak eksplodirao i tu su svi izgubili glavu, upirali prstom u nebo, pa u mene, padali na kolena, celo prokletelo selo se rastrčalo uz vrisku i ciku, muškarci su hvatali žene za dupe koristeći gužvu, i sve je to trajalo neko vreme da bi odjednom sav taj haos pre-rastao u fiestu – odjednom više niko nije plakao i proklinjao, nego su svi igrali, pevali i ludovali oko *leša* pokojnog televizora... Najčudnija stvar je to što su nekako svi znali ko sam, ili su to makar mogli da naslute. I nisu marili. Uopšte. Kao što rekoh, ja sam bio spreman da odustanem, da sve prekinem, ali oni su me tamo zadržali.

206 Neki drugi bi me bez problema odmah isterali ako bih nekako nabasao u njihove atare, dobro, pokušali bi, jer kada ja krenem da radim svoj posao, ništa me ne može zaustaviti. Čak ni Onaj što, kažu, sve može. Prosto okrene glavu na drugu stranu. Neki drugi bi probali da me ignorišu, da se pretvaraju kao da nisam tu, ili bi jedni druge ubeđivali kako je to nešto sasvim obično, prosto način na koji stvari funkcionišu.

Ali ne i ovi ljudi. Oni bi mi pričali, čak i neke lične stvari, čak bi slali svoju decu da se igraju sa mnom. Ali i u tim igrama, čim bismo se približili Vratima, oni bi samo stali, kao hipnotisani, na sigurnom odstojanju. Ako bih pokušao da ih nekako priteram bliže, pobjegli bi u suzama.

I ja bih ostao sam, tik ispred Vrata, i sâm zapanjen, ili bih ostao da sedim na zelenkastom stepeništu.

Pored vrata je poštansko sandučće, iste boje kao stepenice i okvir vrata. Pokušao sam da ga otvorim, ali to izgleda već dugo niko pre mene nije uradio. Ko god da je živeo iza ovih vrata za sobom je spalio sve mostove, i nije postojao niko, bar ne na ovom svetu, ko je imao ikakve veze sa tom osobom. Ili bar nije imao o čemu da joj piše.

Kao da je na vratima i čitavoj kući bila ispisana ogrooomna poruka: Ne uznemiravaj! Zaista ti se uvuče pod kožu kada staneš ispred, nimalo prijatno mesto; a i

vrata tako čvrsto zamandaljena. Plavkasti zid što se pružao do neba i vrata kao crvena rana po sredini. I kakva je to boja, ta crvena rana! Vrištala je na vas, toliko je bila crvena, i imao sam osećaj da bi mi spržila prste ako je dotaknem. Tako da mi je trebalo dobrih nedelju dana, uz sve poštovanje koje su ti ljudi imali za mesto i sve ostalo, samo da učinim prvi korak.

Na nesreću osobe koja je tamo boravila, ono što sam ja imao da uradim nije bilo obično uznemiravanje: to je bio, kako kažu ljudi, način na koji stvari idu u svetu.

Pročistio sam grlo, za svaki slučaj, čisto da mi glas zvuči što je bolje moguće, u slučaju da mi neko ipak otvori, duboko udahnuo i pokucao.

Kuc, kuc!

Očekivao sam da začujem makar odjek kucanja, kako leti kroz velike, prazne odaje, ali ništa se odatle nije čulo, kao da je zvuk zamirao čim bi se odvojio od vrata. Kao da je sam vazduh bio mrtav. Jedina stvar koju sam mogao da čujem bilo je ritmično kucanje stotine srcâ iza mojih leđa, skrivenih u senkama uskih uličica svuda uokolo, iščekujući.

I ja sam čekao, strpljiv i uveren da će se vrata ipak otvoriti, da će se sve završiti baš na tom mestu i da ću napokon moći da odem i prestanem da dišem prašinu.

Ništa od toga se nije desilo i ja sada samo mogu da se sa setom prisećam kako sam postajao sve nervozniji i nestrpljiviji, udarajući u vrata i urlajući, ali se Sezam nije dao. I malo pomalo, počeo sam da čujem smeh iz mračnih seoskih kutaka, i mala srca su radosno poskakivala u grudima. Pomagali su mi, ali su se istovremeno nadali da neću uspeti. Takvi su ljudi, puni poštovanja i uplašeni, neko bi rekao kukavice, ali nepokolebljivi. Oni su imali svoje načine, ali sam i ja imao svoje. Voleo bih da postoji neka druga mogućnost, ponekad se zaista tako osećam, ali nije bilo ništa što sam mogao da uradim, ni tada, ni sada.

Vreme, naravno, nikada ništa nije značilo za mene. Mogu da čekam koliko god je potrebno. Vrlo su brzo to shvatili i njihov je entuzijazam odmah ispario, kao što se dešava sa vodom na ovoj okrutnoj vrelini.

Ja sam bio taj koji je presekao. Sećam se poslednje igre koju sam igrao sa klincima: igrali smo fudbal i u jednom trenutku sam šutnuo loptu suviše jako i ona je preletela preko plavog zida. Jadna deca su bila toliko užasnuta, pobešla su glavom bez obzira i više se nikada nisu vratila.

Stariji bi me i dalje pozdravili u prolazu, posebno oni najstariji, ali stvari više nisu bile iste. Pretpostavljam da sam im bio interesantan neko vreme, ali su me brzo izgustirali. Kao prašina što im je pokrivala živote, kao vrelina što im je oduzimala dah. Na kraju krajeva, to je samo način na koji stvari idu u ovom svetu i ništa više. Nije bilo ničeg posebnog u vezi s tim.

Posebno je bilo to što nije bilo zvuka lopte kako pada sa one strane zida. Odletela je preko i nestala – i to je bilo to. Mislio sam da zaustavim bilo koga i podelim s njim to otkriće, ali oni su to sve verovatno oduvek znali. Mislili bi da želim da im kažem nešto novo, da ću im razotkriti tu misteriju, ali bih u stvari zvučao kao da sam valjda i sam pao pod njene čini i počeo da verujem, kao i oni.

Bio sam pomalo razočaran. Vrata su mi bila zaključana ispred nosa i to me je zaista nerviralo. Mislim, možeš da radiš takve stvari, možeš da pokušaš šta god ti padne na pamet da me zaustaviš, ali pitanje je bilo: zašto se truditi? I koliko to može da traje?

Pomislio sam da bih i sam mogao da pokušam nešto vickasto, nešto drugačije. Umesto da lupam u vrata i urlam, odlučio sam da je izmamim pesmom. Uostalom, kažu da je tamo Devojka, a sve one sanjaju da im neko zapeva pod prozorom. Dobro, verovatno ne i ova, ali nema veze.

Trebalo mi je tri dana da izaberem pesmu. Na kraju sam našao zaista dobru, neki engleski bend, depresija i sve tako, ali emocionalna: nisam mogao da nađem prikladniju!

Ja nisam baš neki pevač, ali to je bio najmanji problem. Najteže je bilo sastaviti bend.

208 Kada su shvatili da im govorim o igranju i pevanju seljani su ponovo počeli da mi se osmehuju, tapšali su me po leđima i govorili dobro, dobro...

Niko, razume se, nije imao električnu gitaru. Uspeo sam da pronađem nekoliko truba i bas. Nikada nisu čuli za pesmu: uglavnom su pokušavali da mi predlože neku drugu, *Mama Huanita* ili *Jedan dan života*. Morao sam prilično da se potrudim da ih nateram da rade ono što želim. Najpre sam pokušavao da im objasnim, da pronađem bar neko ime za koje su čuli. Jedino ime na koje su reagovali bilo je Džoni Keš: počeli su da se smeju i da govore keš, keš, mnogo keša! Onda sam odlučio da odustanem od pokušaja da ih naučim pesmu. Samo sam ih zamolio da me prate najbolje što mogu, nije mi bilo važno šta će da sviraju. Plan je bio da otpevam čitavu pesmu, pošto je malo nejasna i ne možeš baš da razlučiš o čemu je. Ja sam u njoj našao ono što mi se činilo odgovarajućim, sa kucanjem na vrata i ostalim: teško da bi ijedna druga pesma bila prikladnija.

Sačekali smo noć zato što se radnja pesme dešava noću i onda smo otišli ispred Vrata.

Dao sam im znak i oni su počeli da sviraju sve i svašta, pre nego što sam uspeo da im objasnim da pređu na nešto lagano. I tiho. Sačekao sam minut ili dva i počeo:

How do you sleep

Kuku, kako je to loše zvučalo! Mislim da su mi se smejali, ali me nije bilo briga.

*How do you last the night and keep the dogs at bay
How do you feel when you close your eyes and try to drift away*

I tu su oni ubacili malo *kukuruku-ku paloma*, ali sam im odmahnuo da prekinu. Nisu imali pojma o čemu je pesma, pa su mislili da mogu da ubacuju bilo šta, ali ja nisam želeo da to zvuči kao nekakvo zezanje, iako je sa mojim pevanjem bilo veoma blizu toga. Nastavio sam da pevam, a tek je sledio najbolji deo:

*Does it feel any better now?
Does it mean any more, when the angel of death comes knock, knocking,
And banging at your door?*

I ja sam uradio ono što je pesma govorila, došao sam do Vrata i pokucao, i ona su se otvorila preda mnom.

Ljudi su zavicali, bacili instrumente i otrčali. Ubrzo je čitavo selo bilo u panici: čula su se deca koja pište i žene koje vrište. Ali, za mene je sve to nestalo: bio je to kraj puta. Kraj prašnjavog puta.

209

Kako sam kročio unutra dočekao me je zadah smrti. Unutra nije bilo prašine, ni vreline, samo čista tama.

U središtu je bilo malo dvorište obasjano svetlošću koja je dopirala nekud odozgo. Nisam bio siguran da li je u pitanju bilo prirodno svetlo, ili neka sijalica, ali to nije bilo bitno, jer je izgledalo tako magično: debeo, kockast mlaz svetla. I Ona je stajala u njegovom središtu, pomerajući se uz pomoć nekog kvrgavog štapa, u crvenoj haljini iste, vrišteće crvene boje kao i Vrata, od neke teške svile. Kako sam krenuo ka njoj dve su mačke izronile iz mraka i prišle mi. Nisu trčale i nisu me ni pogledale, kao da su hodale svojom uobičajenom stazom, nimalo uznemirene mojim prisustvom. Kada sam je ponovo pogledalo njene su oči bile na meni. Za trenutak sam zastao, sve je izgledalo prilično zastrašujuće, ali sam se onda prisetio ko sam u stvari.

Stajali smo tako i gledali jedno u drugo. Nije bilo ničeg posebnog da se vidi, pa smo počeli da razgovaramo. Bez ijedne reči.

Bila je iznenađena mojim izgledom. Bila je iznenađena što me uopšte vidi. Pitala se gde mi je kosa. Ja sam pokušao da joj objasnim da se stvari ipak menjaju. Bar spolja. Pokušao sam da joj objasnim da je danas to više nalik igranju sa tastaturom, gde umesto košenja pritisneš istovremeno CTRL, ALT i DEL i potom SHUT

DOWN. Ili Format C i Enter. Tako nekako, nisam baš neki stručnjak za te stvari. Pokušavao sam da ostavim utisak, a i bio sam pomalo nervozan jer je ona bila zaista ružna i prilično zastrašujuća, pa sam želeo da sve završim što je moguće pre. Onda se okrenula na drugu stranu i ja sam ostao sam. Nisam bio siguran šta je trebalo da uradim. Možda sam je uvredio? Pomislio sam da joj objasnim da nisam imao nameru da se šalim sa pesmom i svim ostalim, ali je ona samo ćutala.

I ispustila je štap. Pao je pored nje, bez ikakvog zvuka. Stajao sam tamo i razmišljao koliko je sve to čudno, žena je padala preda mnom a ja sam bio opčinjen time kako je ovo mesto ubijalo svaki zvuk, a onda se odnekud dokotrljala i ona lopta, mačke su se igrale s njom, ona je padala, lopta je došla pred mene i tek tada mi je sinulo da bih možda trebalo da priskočim i uhvatim je; skočio sam ali sam se sapleo preko lopte i pao.

I dok sam padao mogao sam da čujem zvuk tela koje udara o zemlju. I svi su se zvuci vratili: selo, vetar i mačke.

GRAD KOJI NIKADA NE SPAVA

MIHAJLO SPASOJEVIĆ

Nije ni čudo što ga zovu “grad koji nikada ne spava”. I to nije samo zbog toga što je pun besanih ljudi što tumaraju ulicama u bilo koje doba dana i noći, noseći brojčanik izgubljenih snova na svojim bledim i ispijenim licima, u vidu bezbrojnih sitnih bora oko utihlih i utonulih očiju. Što ih, opet, ne razlikuje posebno od ostalih, koji su jedino uspješniji u pretvaranju da znaju kuda idu, da njihovi putevi nekuda vode, a da su im snovi slatki, ili bar “slatki i kiseli”.

Ponoć je već odavno prošla, ali svi su i dalje bili tu, i blejali na ulici.

Tu je bio ludi doktor sa poslednjeg sprata, šepajući uokolo u dugom, crnom kaputu, kao da je Sotona lično. Tik kraj njega trčkarala je njegova crna čivava, vrsta koju neko naziva psom, a koja više liči na slepog miša bez krila, ili najobičnijeg pacova. Malo mršavog, doduše, za njujorške standarde, ali bože moj.

Sunjajući se iza njega, kao Sotonini apostoli, išao je par koji je neodoljivo podsećao na zombije: visoki i mršavi, oboje duge, zift crne i ravne kose gotovo iste dužine, obučeni u crne kožne pantalone i crne majice, sa crnim karminom na usnama i crnim kreonom oko očiju; toliko nalik jedno na drugo da niko nikada nije uspeo da shvati ko su to dvoje i u kakvim su uopšte odnosima: da li su to braća, možda sestre, ili nekakav par, gej, lezbijski ili pak *onaj*, starijski. Naravno, njihov doberman je kaskao uvek tačno jedan korak iza njih dvoje: visoka, elegantna životinja, hodala je sa toliko dostojanstva i pretećeg izraza.

Sa druge strane ulice, kao suprotnost ovom Hadu, bila je moja nazovi prijateljica Džejn. Debela dama sedela je na stepeništu ispred jedne od kuća od

smeđe opeke, pokušavajući da dođe do zraka nakon jedne od svojih “dugih” šetnji koja verovatno nije bila duža od tri-četiri koraka. Njen pas sedeo je pored nje, neka vrsta pinča, ili neka azijska rasa koja je bila toliko “in” koju godinu ranije, kada je lepota bila toliko “out”, a sada je to bila samo debela, ružna životinja, zbog koje bih se zapitao, svaki put kada bih je video, da se nisu ti gospodari stila zapravo zeza-
li sa svima?

Zatim Arapin što živi preko puta, u istoj zgradi kao i Džejn, za koga niko nije znao da postoji pre II. septembra... Džejn mi je rekla da je on tu živio godinama, ali je nekako bio “ispod radara”. To je ta njihova kultura, govorila mi je, poštovanja i pristojnosti, “nije mi potrebno da me neko primeti da bih se osetio živim”, koja ti nameće pitanje čemu neko sa “takvim” stavom može da se nada u “ovakvom” gradu, gde ako nisi besan i spreman da gaziš preko leševa kao i da ne postojiš. Naravno, nakon II. septembra je odjednom postojao svuda, u prodavnici, u pošti, u autobusu, gde god bih se okrenuo dočekalo bi me njegovo ozbiljno lice i duboka tuga u očima. I njegov ogromni rotvajler.

212 Tu je još bilo nekoliko njih koje sam znao odnekud, ali nikako nisam mogao da se setim odakle, mlađa devojka skrivena u oblaku dima, koja bi se nakašljala s vremena na vreme; nabildovani tip koji je razgovarao sam sa sobom; i još ko zna koliko njih koje nisam mogao da vidim a koji bi tek povremeno izronili iz senke da pogledaju uokolo, promene muziku na svojim ajpodima, upale cigaretu ili pomaze pse, pre nego što bi ponovo utonuli u mrak.

Dok sam prolazio ulicom mogao sam da vidim da je u svakom ćošku bilo nekoga, iza svakog drveta, muškarci, žene, transeksualci i oni što još nisu imali ime, sa svojim “najboljim prijateljima”. Dopunama za sve ono što je nedostajalo u njihovim životima i razlogom da napune ulice suviše kasno, suviše rano ili kad god je bilo neophodno.

I time održe reputaciju grada koji nikada ne spava.

Činilo mi se da je čitav grad bio na ulici. Negde tamo, neko je imao žurku, ili naprosto blejao na ćošku, prodavao dop ili čekao na mušteriju. Ali većina nas je radila svoj posao, hodajući uokolo sa plastičnim kesama u džepovima i svojim najboljim prijateljima. I ispunjenim srcima. Ili možda ne? Sve je ličilo na beskonačnu žurku za Noć veštica, ali za razliku od ludila te žurke, niko nije nosio masku, izuzimajući hirurške zahvate i takve stvari koje su nekima od ljudi na ulici pomagale da više liče na sebe, ili na san koji su o sebi imali. I niko nije bio raspoložen za druženje, razgovor, ma kakav kontakt. Izuzimajući taksije i kola koji bi povremeno projurili ulicom, gotovo da nije bilo nikakvih zvukova. Mogao sam da čujem njihove korake, disanje, čak i kucanje srca. Krili su se u senkama drveća i kuća, svojim sop-

stvenim senkama, sa slušalicama na ušima i sa takvim izrazima na povremeno osvetljenim licima da bih radije progutao jezik nego što bi im se obratio.

Ne moram da naglašavam da sam i sâm slušao muziku. Pevužio sam, bezglasno, sebi, uvek budnom gradu. I Njoj. Ne zato što je postojala Ona: pesma je bila o tome.

*Come in babe
Across the purple fields*

Iznutra, nije bilo ulica i senki, skrivanja, neprijateljstva. Sve je bilo jasno i jednostavno i sve je imalo smisla, iznutra:

*Come on, admit it babe
It's a wonderful life
If you can find it
If you can find it...
If you can find it.*

Ako.

213

Odjednom, kao oluja iz vedra neba, zgrade su počele da se tresu, glasovi i uzvici su dopirali odasvud, ljudi su izašli na prozore, a oni u stanovima su skakali u oduševljenju, grlili jedni drugi i dizali stisnute pesnice. Vozači su trubili, ljudi su urlali iz taksija... Čak i oni iz senke su provirili, pa sam i ja zaustavio muziku, tek da čujem o čemu je reč.

*Boston može da ga duva!!!
Idemo Jenkiji!!!
Jenkiji su najjači!!!
Boston ga žešće puši!!!*

Tip iz taksija je urlao ka meni i pružao ruku na nekakav pozdrav, ali tek što sam zakoračio ka njemu, auto je krenuo. Čuo sam ga kako više za mnom:

I ti ga duvaš kretenci!

A onda se sve stišalo, iznenada kako je i počelo. Shvatio sam konačno da se to završila utakmica sa *Red Soxima* i da su *Jenkiji* pobedili. Kao i uvek.

Ponovo sam uključio muziku.

If you can find it.

Čudno je kako se ljudi i dalje uzbuđuju oko takvih stvari. Imalo bi nekog smisla ako bi *Metsi* ikada nešto napravili. Ali *Jenkiji* koji razbijaju *Boston*, to je kao čekanje Nove godine: znaš da će da se desi, ali ipak...

Wonderful life
If you can find it

I baš negde u tom trenutku sam se setio devojke koja je živela u jednoj od kuća u ovom delu ulice. U jednoj od onih zaista, zaista lepih kuća, koje sam voleo da zagledam još od prvog dana kada sam prošao tuda. Ogromno ogledalo iznad kamina, prelepe, drvetom obložene stepenice i crne police ispunjene knjigama, hiljadama knjiga.

214 Jedne večeri sam naleteo na nju dok je izlazila iz kuće, niska i tanka, toliko tanka da sam jedva mogao da zamislim nešto ispod te odeće. Odeće pune fleka, različitih boja, raznih vrsta fleka i rupa, poderotina na vrećastim pantalonama i dugim suknjama. I njena mala stopala... Čak i sada mi je teško da razmišljam o njima. Uvek je nosila japanke, čak i usred zime; njena koža bila je toliko bela da sam je jedva razlikovao od snega, da nije bilo ružičastih petica i prstića na nogama. Mogao sam gotovo da ih osetim, u bilo kom trenutku, kada zatvorim oči ili na javi, njena stopala na mom licu, moj jezik koji juri po njima, njena stopala u mojim rukama.

Bila je tamo svako veče, u ponoć, u pet ujutro. Na početku sam morao da prođem pored te kuće bar dva puta dnevno, ali kasnije sam počeo redovno da odlazim tamo: gde god bih išao to je bila moja prečica; svako veče sam sedeo na stepenicama preko puta, gledajući u njene prozore kao da su ekrani televizora sa programom samo za mene. I čekao bih da se spusti niz stepenice.

Vreme prolazi drugačije u ovom gradu i život ima drugačiji ritam nego drugde. Trebalo joj je gotovo dve godine samo da me primeti. Bilo mi je čudno jer u filmovima, ako neko neprekidno gleda u vas, pre ili kasnije ćete se okrenuti i uzvratiti pogled, to je pravilo.

Proveo sam te dve godine razmišljajući puno o svemu i ne radeći ništa, ili barem ništa čega bih sad mogao da se setim. Čudno je kako, dok živite u ovom gradu, nikada nemate vremena za bilo šta, posebno za bilo šta što ima veze sa odnosima s drugim ljudima, ali imate utisak da vam je na raspolaganju sve vreme ovog sveta da razmišljate o tome, razmišljate iznova i iznova, koliko vam drago.

Šetate po kraju svakoga dana i uvek naiđete na nešto zaboravljeno ili bačeno, muziku, fotografije, knjige, nameštaj, pisma, mačke i pse, ljude, i u prvom trenutku se toliko uzбудite, imate osećaj da će baš to otkriće da vam potpuno promeni život, da je vaša svakodnevica promenjena na tako poseban način sada kada imate tu pesmu, tu fotografiju, tu stolicu i vi se zaljubite u taj osećaj, za jedan dan, za jedan sat. Mislite da je to onaj začim života koji vam je oduvek falio, iako niste ni svesni šta je to zaista.

Ali kada dođe vreme da odete nazad u stan, kada napokon vratite svoje misli na vaš mali dom, koji vam tako savršeno pristaje, to oduševljenje trenutno izbledi i vi završite tako što vratite stvar tamo gde ste je i našli. Vi zapravo nikada i niste hteli da budete uznemireni. Uostalom, videli ste fotografiju, čuli ste pesmu, seli ste u stolicu. Imali ste ih. I sve što vam nakon toga treba je vreme za sebe i vaše male rituale.

Dve misli su me zaokupljale.

Prvo, ako ta mala stopala ikad kroče u moj stan, da li će poneti sa sobom svu strast i uzbuđenje, ili će ih ostaviti ispred? I kada uđu u taj splet stvari i emocija, žica odnosa koje me vezuju za svaku stvar između ta četiri zida, pretvarajući me u marionetu sopstvenih potreba, strahova i požuda, da li će ta stopala biti u stanju da postanu deo tog pozorišta, ili će nastupiti još jedan Big Bang, povukavši me ka još jednom početku kraja.

215

Zatim je tu bio ruski crtani film koji sam gledao kao dete. Film je bio o dve ptice, Fedori i Igoru, koje su živele u močvari i gajile nekakvu malu uzajamnu naklonost. Ali, u pitanju su bila dva ždrala, eleganti i tankoćutni, ali oholi, od onih što se teško zaljubljuju, tako da kada ju je on pitao da bude njegova ptica, ona je to, naravno, s prezrenjem odbila, bez pravog razloga, iz kaprice, kako je priznala sebi, tik nakon što je on pokunjen otišao. Uхватила ju je panika da bi mogla da ga izgubi, ili, što je još gore, da bi mogao da prestane da je obožava, pa je otrčala za njim i pokušala da mu objasni da se šalila, da naravno želi da bude njegova ptičica, pile, šta god. Da, htela je Fedora, ali je i Igor imao svoje kaprice, i još povređen ponos, te je samo okrenuo glavu i otišao. Ali, kada je ostao sam, nije mogao da poveruje šta je učinio, pa se okrenuo i pojurio za njom, hoće Igor, hoće, pokušao je da se izvini, da objasni koliko je lud i pust, ali ona nije htela ni da čuje, hoće Igor, ali Fedora neće. I tako ide u nedogled, godišnje doba nakon godišnjeg doba, hoće Fedora ali Igor neće, došla je i zima i sve su druge ptice otišle, ali je on ostao, hoće Igor ali Fedora neće, jer ona nije mogla da leti, hoće Fedora ali... U svakom slučaju, sve se završava tako što obe ptice umru same.

To je ono čega sam se plašio. Ne smrti, nego kaprica. Čak i ako pređem preko svega toga u vezi sa stanom, ako dignem ruke od žica, od svih svojih stvari i složenosti

sti, i odlučim da mi, eto, ipak treba neko - možda ona ima druge ideje? Možda njoj ništa nije potrebno? I onda bismo tako išli napred i nazad, kao te jadne ruske ptice, nesposobni da pobedimo sopstvene strahove i nesigurnosti.

Onda me je ona napokon pogledala. Izlazila je iz kuće i pre nego što je kročila na ulicu pogledala je ka meni, samo za sekund, tako da nisam mogao da dokučim da li je tu bio i mali osmeh za mene, ali je to ipak bilo dovoljno samo po sebi.

Sada je lopta bila na mojoj polovini i morao sam da uradim nešto.

Počeo sam da joj šaljem signale: zadržavao sam pogled na njoj i pokušavao da joj dam do znanja koje su mi namere, e ne bi li ona iskazala svoja osećanja pre nego što ja učinim prvi korak. Nikada me ne bi pogledala onako, dugo, ali sam siguran da je morala da shvati. Nemoguće da nije!

Da sam tada znao ovu pesmu, siguran sam da bih je nekako iskoristio. Rekao bih joj:

216 *We can build our dungeons in the air
And sit and cry the blues...
We got nothing much to lose
But this wonderful life
If you can find it*

Nismo imali šta da izgubimo, zaista.

Ali, nisam bio siguran da smo imali išta da dobijemo. Imaš život, predivan ili ma kakav, svoj mali stan, duge šetnje, i kada iskreno pogledaš na sve to, ne znam da li istinski postoji išta drugo što možeš da poželiš. Naravno da si uzbuđen, naravno da bi želeo da dodirneš ta stopala svojim jezikom i znaš da ćeš se kada ih prvi put dodirneš osetiti kao da je čitavo nebo palo na tebe.

Ali šta će se desiti kada ih dodirneš peti, šesti, sto šezdeset peti put? Ne možeš da očekuješ da nebo neprekidno pada?

A ako ona kaže *ne, neće moći?*

Povukao sam se, prestao da joj šaljem signale jer nisam više bio siguran. Bio sam u panici. Vreme je prolazilo, nekoliko njujorških minuta što bi bilo kao nekoliko godina normalnog vremena. Stopala su postala deo rutine mojih maštanja. I dalje bih se uzбудio, ali je sve postalo toliko poznato pa bih to doživio kao deo šetnje, dobro, hajde da se malo uzbudimo.

Godišnja doba su prolazila, kao u ruskom crtaću, ona je promenila tolike japanke, *Jenkiji* su osvojili još nekoliko titula...

Jednog dana sam primetio da nje više nema. Možda su prošli meseci da je nije bilo, ali ja to nisam onda primetio.

Sada sam ponovo stajao ispred te kuće. Bilo mi je smešno kako sam ponovo osetio isto uzbuđenje, ali bio je to samo uslovni refleks.

Džejn je već otišla a i Arapin se spremao da krene, ali je i dalje bilo puno sveta svuda uokolo. Sada je već bilo zaista kasno i ja sam neprekidno zevao. I ko god bi me pogledao počeo bi da zeva, bila je to prava epidemija zevanja. Ljudi su već postajali nervozni jer njihovi najbolji prijatelji nikako nisu hteli da obave ono zbog čega su i izašli na ulicu i već su napustili svoja senovita skloništa i poredali se na pločniku.

Svi smo izvadili plastične kese iz džepova i pogledali pse pogledom koji je bio više od naređenja. Već za nekoliko sati ćemo morati ponovo da izlazimo i prolazimo kroz istu priču tako da je bilo krajnje vreme da to napokon urade. Znao sam da je tako na svakoj ulici u gradu: ljudi su bili besani i čekali su.

I onda, negde niz ulicu, čuo se neko kako kaže “bravo, bravo, dobra kuca”. Video sam baku kako odlazi sa belom pudlicom, mašući plastičnom kesom, kao što je mnogo godina pre mahala torbom na putu ka školi.

Ostali su postali još nervozniji, povlačili su povece, mazili pse, tepali im, molili ih ili bi im naprosto pretili.

Ljudi kažu “sranja se dešavaju” i tako je zaista bilo.

Bilo je to kao kiša, koja je sipala zajedno sa komplimentima i pohvalama, *dobri momci i dobre devojke* su bili svuda uokolo, uzdasi olakšanja i izrazi olakšanja na psećim licima, i šuškanje plastičnih kesa na sve strane.

Pogledao sam na govance kao što uvek radim. Bilo je smeđe i toplo.

It's a wonderful thing that you bring, rekao sam joj, vraćajući se na pesmu, dok me je ona vukla nazad ka zgradi.

Uspela je, uradila je svoje.

If you can find it

Pogledao sam ponovo onaj prozor. Bio je u mraku, ali sam mogao da zamislim stepenište, crno drvo i bele zidove. Pokušao sam da obnovim to uzbuđenje iščekivanja, te sposobnosti da je vidim i pre nego što se zaista pojavi. I skoro da sam uspeo u tome, ali me je pas ponovo povukao niz ulicu.

Svi su već otišli i kanta za otpatke je bila puna raznobojnih kesa.

Ali, bio sam siguran da negde u gradu ima još mnogo ljudi koji su i dalje budni.

Jer Grad nikada ne spava.

KRATKE STRIP-PRIČE BEZ REČI

Aleksandar Opačić, Tape L

Opačić/Rashid, Operacija

Max Andersson, Lolita's Adventures

Dunja Janković, The Camp

Ivana Armannini, Miky

Aleksandar Opačić, Miky 2

Nicoletta Zanchi, Anna

Relja Pajić/Lazar Bodroža, Prokletstvo Detmenove kuće

Uredio Radovan Popović, urednik strip časopisa Striper/Beopolis

studiostrip@kosmoplovci.net

www.studiostrip.kosmoplovci.net